

jamejo močno veslati: Bojana je prodka na svojem iz-
toci v skadarsko jezero. (Dal. prih.)

Dopisi.

Iz Gorice 7. sveč. — Odvetniška zbornica tukajšnja je že naznanila, da se visokocenjeni naš rodoljub gosp. dr. Lavrič iz Ajdovščine za advokata preseli v Gorico. Z veseljem slišimo, da nastopi sred meseca aprila svojo novo advokacijo tukaj, pa se tudi nadjamo, da bode imel dela na kupe.

Iz doljnega Štajarja 7. svečana. — n —. V poslednjem svojem dopisu sem vam povedal, da volilni odbor za volitev deželnega poslanca, ki bode 1. sušca v Celji, ni še nasvetoval nobenega kandidata. Zdaj pa se ta odbor oglasil po veljavnih možéh in z gorko besedo nasvetuje rodoljuba, ki ima vse lastnosti za prevažni posel, ki ga ima poslanec slovenskega našega naroda v okraji celjskem, in to je gosp. Ivan Žuža, posestnik v Grižah. Našim ljudem tedaj zdaj ni več premišljevat, koga bojo volili; Ivan Žuža stoji na zastavi! To pa naj nikogar družega ne žali, ker s tem ni rečeno, da nihče drug bi ne bil za poslanca sposoben; al ker imamo zdaj le enega voliti, naj se volilci ravnajo po gotovo prevdarjenem nasvetu volilnega odbora. Kakega družega zdaj vmes siliti, bilo bi proti disciplini, ktera mora veljati pri volitvah, da se vsem na škodo ne razcepijo glasi in da po takem ne vodimo po kakošni trmi vođe na mlin nasprotnikov svojih. Možje, ki bote izbrali svoje ljudi, da grejo 1. sušca v Celj deželnega poslanca volit, pazite tedaj dobro, da izberete take, na ktere se zanesti morate, da jih ne presukne nobena Žuži nasprotna sapa, in izid volitve potem ne bo dvomljiv. Pri volitvi dr. Razlaga se je sijajno pokazalo, kaj premore sloga; živela i sloga tudi pri volitvi 1. sušca!

Iz Metlike 3. sveč. J. K. — I v naši čitalnici je bil včeraj rojstven dan našega Vodnika svečano obhajati. Oprsje Vodnikovo — darilo rodoljubnega gosp. Adolfa Gustin-a iz Ljubljane — je bilo na spodobnem kraju naše čitalnice postavljeno, sè zelenimi kiticami ovenčano in z Apolovimi svečami razsvitljeno, ves prostor naše čitalnice pa krasno olišpan. Pesmi: „Od straže hrvaške“ in „V Arabije puščavi“ so domoljubni naši pevci peli z ono navdušenostjo, ktera gré sveti narodni reči. Slava Vodniku! — Po tej svečanosti je bil ples in vesela pojedina, pri kateri so se odmevale zdravice, se je pelo in radovalo, da ni bilo ne konca ne kraja. Že so petelini naznanjali jutranjo zoro, ko smo se ločili sè zavestjo, da nam ta veselica še dolgo ostane v dragem spominu. — V nedeljo 7. dne t. m. imamo zopet vesel večer v čitalnici naši. I zopet bode radosti obilo.

Novomesto 5. sveč. — Čitalnica naša napravi na čast Vodniku 14. svečana t. l. „besedo“, h kateri se uljudno vabijo društveniki in tudi drugi rodoljubje. Začetek ob 7. uri. Odbor.

Iz Notranjskega. (Zabéla na peticijo ljublj. „konstitucionalnega društva“ zoper §. 19. decemberske ustave.) Pred nekaj časom mi je prišla po naključbi v roke sledeča prošnja: „An das lebliche k. k. Becirzks Gericht zu — — —. Wir bitten sollen übersehn vir den Wurm, das bei uns in — — — sehr vill gefresen hatt sollen uns hölfen.“ — Stavim, kar kdo hoče, da najtemeljiteji Nemec ne razlušči jedra „visoke nemščine“ tej prošnji, pa tudi dotična gosposka bi se bila vkvarjala brez vspeha, pravi pomén tega spisa si raztolmačiti, ko bi ne bile razjasnile prošnji pridjane priloge, kaj da prosilci od gosposke zahtevajo. Zahtevali so namreč, da bi se jim zemljiščini davek odpustil, ker je na njihovih

njihvah in senožetih črv mnogo škode naredil. — Kako bi vendar slovenskemu narodu protivni časniki za-smehovali pisatelja, kateri bi tako bedasto in nerazumevno prošnjo v slovenskem jeziku pri gosposki vložil! — Dobro mi je znan ta mojster skaza nemške kulture, vendar še zamolčim njegovo ime, ter se nadjam, da bode vprihodnje prošnje na gosposke napravljali v domačem jeziku, ktere ga se je od svoje matere učil in ktere ga tudi vedno in prav gladko govori, ter bi ga mogel tudi pravilneje in bolj razumevno pisati nego tujo mu nemščino. — Naj naši kmetiški župani nikar ne mislijo, da gosposke le v nemškem jeziku pisane prošnje in pritožbe prejemajo, slovenske pa pod klop mečejo. Ta misel je napačna. Ne dá se sicer tajiti, da je še mnogo takih uradnikov pri c. kr. gosposkah, ktere božjast prime, ako vidijo slovensko vlogo, pa to nič ne dé, saj pri nas na Kranjskem se nobena gosposka ne sme braniti, slovenske vloge prejemati ter jih po ravno tistih postavah reševati kakor nemške. Zatoraj naj vsakdo, kdor je slovenskega jezika v pisavi zmožen, dopisuje gosposkam le v slovenskem jeziku, kar je gotovo veliko bolj pošteno in hvalevredno, kakor pa spakovanje v tujem jeziku.

Iz Gorenškega 5. sveč. — V 25. listu nam je „Tagblatt“ pa le zopet „znamenito“ novico prinesel, namreč to, da fužinska županija od deželne vlade zahteva, naj se jej pošiljajo postave v nemškem jeziku, češ, naj svet zvé, da tudi na slovenski zemlji je hrepenenje po nemščini! Pač ni bilo treba take „Sensationsnachricht“ po svetu trositi, da nemški trg Fužine (Weissenfels) s svojo po večem nemško okolico nemških dopisov in postav v nemškem jeziku želi; saj deželna vlada razpošilja deželni zakonik in vladni list v nemškem in slovenskem jeziku natisnjen; c. k. uradnike pa gotovo nemškemu trgu Fužine ne vrivajo slovenskih dopisov, ker večidel tudi slovenskim občinam na Kranjskem le v nemščini dopisujejo! Kako tedaj fužinska občina more pritoževati se, ker se jej na vse strani od nekaj vstreza? „Tagblattova“ novica v tej zadevi je toraj toliko stara kot fužinska občina. Vprašamo pa „Tagblatt“: kako je to, da on za veliko večino slovenskih prebivalcev na Kranjskem nikoli ne zine ne besedice in za-nje ne tirja djanske izpeljave §. 19. državne ustave?! Pri vsaki priliki tedaj „Tagblattovci“ očitno kažejo, da celó nič srca nimajo za naš narod slovenski in njegove potrebe, — le tujo nemščino stavijo zmirom na oltar, kakor da bi že kateri narod za to omikan in podučen bil, če govori jezik, ki ga nemški koroški hlapec ali pa dunajska fračlarica na „Naschmarktu“ govori!

Iz okolice kranjskega mesta 6. sveč. — Močno nas veseli naznanilo v poslednjih „Novicah“, da se je državni naš poslanec gosp. dr. Toman pri pretresovanju državnega proračuna tako krepko za odpravo strmih klancev na kokerski cesti potegnil in da je tudi ministerstvo preložbi ceste s tem pritrdilo, da se je v ta namen za letošnje leto 10.000 gld. odločilo. Prosimo gosp. dr. Tomana še za to, naj pri ugodni priliki ne zabi tudi strmega klanca poleg Kranja na kokerski cesti, kjer ljudje in živina posebno pozimi, ko je ledeno, silne težave trpé, katerih bi se s pripravo preložbo mosta čez Kokro prav lahko ognili. Saj so se v novjšem času mostovi čez širje vode in više bregove postavili, zakaj bi to le čez Kokro pri Kranji mogóče ne bilo?

Iz Polhovega gradca 4. sveč. (Žalostni stan našega narodnega jezika.) Te dni mi je neki dacar prinesel neko Lukmanovo popisovanje, naj ga podpišem. Jaz se temu čudim, ker dacar že dolgo vé, da jaz nemškega ne umem, pa me vendar sili, naj podpišem

in mi po kranjsko dopoveduje, kaj da je pisano. Al jaz mu nisem dolžen verjeti; on mi lahko na papirji s prstom kaže, z jezikom pa mi laže. Jaz morem plačevati kranjske dohodke za dačo, zakaj bi tedaj po nemško pisana pisma moral podpisovati? Oj, ti ljuba 19. številka! kako se te vendar nekteri bojé. Slovenski že v marsikteri hiši brati znajo, zakaj se nam tedaj nemški jezik s tako silo sili? in ko smo na Kranjskem večidel kranjski oštirje, naj bi se nam v našem materinem jeziku dajale postave in vse druge reči. In če se ta ali uni noče podpisati, se mu žuga še s tožbo. To je dobro, da se tacega žuganja nobeden več ne boji. Dajte Bogu, kar je Božjega, — cesarju, kar je cesarjevega, — ljudstvu pa, kar je ljudstvenega, in to je tudi naš jezik! Naj si Lukmanovi ljudje to zapomnijo, da nismo mi zavoljo njih na svetu, ampak oni zavoljo nas!

Iz Ljubljane. (Odbor kmetijske družbe) je v poslednji svoji seji rešil mnogo stvari, izmed katerih najznanimo najvažnejše. Bralo se je pismo c. k. ministerstva kmetijstva, po katerem družbe kmetijske dobijo imenitno stališče, da so ministerstvu v vseh kmetijskih zadevah svétnice, in da se po njih izvršuje vse to, kar ministerstvo podpira z denarno pripomočjo; v tej poslednji zadevi pa se ima odbor družbe kmetijske pomnožiti po zastopniku ces. deželne vlade in deželnega odbora. Odbor je sklenil v današnji seji, se zahvalo sprejeti vse to, česar ministerstvo želi. — Drugo pismo ministrovo naznanja družbi, da jej ministerstvo potrdilo vse predloge zastran premij za govejo živino in zarad bikov za plemo. Po takem bo odbor kmalu razglasil pravila premij in vzdržavanja plemenih bikov, in se je med drugim obrnil do družbe Salcburške za pincgavsko plemo, in na Štajarsko za plemo iz Murične doline. — Slavno ministerstvo zagotavlja odboru, da tudi za povzdigo ovčje reje hoče družbi darovati 1000 gold., vendar naj odbor poprej prevdari, ali se vstreza namenu popolnoma, če se kupijo le jezerski ovni, in če ne bi morebiti dobro bilo, ker je jezersko plemo veliko večje od navadnega kranjskega, da se kupijo ovce in ovni. Odbor bo prašal gosp. Stularja na Koroškem, pa tudi nekatere naših gospodarjev, kaj oni po svojih skušnjah mislijo o tem. To pa je spet nov dokaz, da minister Potocki je prvi, ki je zapustil oni birokratični kolovoz, ki misli, da je s tem vse storjeno, ako se le piše in ukazi dajo; Potocki djanško podpira napredek. — Profesor Haberlandt, voditelj goriške svilorejne skušalnice, je odgovoril družbi, da najbolj more priporočati seme svilnih črvičev gosp. Krupičke, učitelja v Terezini (Theresienstadt) na Českem, in po tem prof. Lanzovo v Dalmaciji. Odbor je sklenil naročiti si oboje za 150 gold. od ministerstva prejetih. — Ker je postavlo deželnega zbora, po kateri se imajo nove, velike občine osnovati, presvitli cesar potrdil in se po takem bojo pre-naredile občine, tedaj odbor zdaj ne more pričeti novega osnovanja kmetijskih podružnic po sklepu občnega zbora. Skleniti je tedaj moral, da se odloži ta stvar do novo vredjenih občin. — „Naznanila družbina“ bojo se izhajala v slovenskem in nemškem jeziku, da ne bo na nobeni strani pritožbe. — Prošnjo, naj bi se v Brezovici dovolili 3 živinski sejmi, je rešil odbor s tem, da je nasvetoval deželni vladi, naj jih dovoli.

— Predlog ministerski, ki pride kmalu državnemu zboru v roke, nasvetuje, naj se za premoženje, ki ga je nekdanja cesarska vlada vzela deželi kranjski, iz državnega zaklada dá 700.000 gold. povračila v novih obligacijah, ki nesó 5 od 100. — Če tudi je deželi vzeto premoženje veliko več zneslo, je vendar

poslednji deželni zbor sklenil, da vzame to povračilo, da bode s tem večletni pravdi konec.

— („Gospodarstvo v podobah“.) Po nasvetu c. kr. deželne vlade bode c. k. ministerstvo nauka v slovenski jezik predstaviti dalo kaj izvrstno knjigo („Landwirtschaftlicher Anschauungs-Unterricht“ von F. W. Hofmann), ktera obsega prav po domače popis vsega, kar spada v kmetijsko gospodarstvo, in ima 520 lepih podob. Knjižica spada v 2 dela; vsak del (eden s 300, drugi z 250 podobami) veljá le 52 krajc. Knjižica je posebno namenjena odrasleni mladini v ljudski šoli; al tudi starejši ljudje bojo veseli poduka, ki ga jim razjasnujejo dobre in lepe podobe. Željno pričakujemo te izvrstne knjižice, ker smo si v svesti, da jo bode z veseljem in veliko koristjo sprejel narod naš. Čehi jo že imajo predstavljeno v svoj jezik pod imenom „Hospodárství v obrazech pro mladež“.

— (Národna svečanost Vodniku na spomin), ki jo je po večletni lepi navadi naša čitalnica tudi letos 2. dne t. m. obhajala, kazala je preočito, da klic njegov „Ilirija vstani!“ ni bil klic vpijočega v puščavi. Kdor je bil pri tej slavnosti pričujoč, lahko je razvidel, da narodna ideja ni prazna sanjarija, za kar bi jo nekteri radi krstili, ampak da je mesó in kri, — da je plamen, kterege ne vgasne nobena burja, naj tudi hraste ruje, ker ga neumorno oživlja národna zavest. Dasiravno je bilo ta večer vreme grozno neugodno, je vendar dvorana bila prepolna, in še posebno bodi rečeno v hvalo našemu krasnemu spolu, da je on še posebno povzdigoval to slovesnost s svojo krasoto, in da dve najlepši točki slovesne „besede“ ste vršile čestiti dve gospé. — „Beseda“ se je pričela z overturo gosp. kapelnika Wahla, ktero je igrala mestna godba. Po tem je stopila gospá Šolmajerjeva na oder in govorila z globokim občutkom in z domorodno navdušenostjo prolog na slavo Vodniku. Gospá Šolmajerjeva vé vsak izraz mojstersko povdariti, in kakor navdušeno je govornica govorila besede

Majka Slava! — konč je joka:

Duh slovenski več ne spí!

tako navdušeno jih je občinstvo tudi sprejelo. Gromovita jej je bila pohvala. — Zajčev zbor „Večer na Savi“, kterege so čitalniški pevci prav hvalno peli, je karakteristična kompozicija, ktera ima marsikaj lepega v sebi, tako, da nas to popolnoma odškoduje za napako, ktera bi se ji utegnila očitati v tem, da so se ritme njene preveč enakomerne, kar celo kompozicijo dela nekako monotono. Tudi neki precej znan motiv v njej kaže kompoziterja „die Mannschaft am Bord.“ — Četrta točka programova bila je pesem „Pri oknu“ od pevovodje Förstera in pa „Il congedo“ (Slovó) od Procha s spremljevanjem glasovira. Prva kompozicija je že zato posebne veljave, ker je tekstu primerno, prav dramatično zložena, druga pa se ziblje v sladkih melodijah. Gospá Leopoldina Gregoričeva je obe pesmi prednášala tako izvrstno, da si je precej srca vseh poslušalcev pridobila in ji je donela od vseh strani gromovita pohvala. — V fantaziji za gosli od Beriota se je voditelj orchestra mestne kapele pokazal jako izurjenega goslarja, kateri vé in zná v odločnih momentih s svojimi strunami k srcu poslušalcev govoriti, zato pa je tudi živo pohvalo, ki jo je prejel, po vse zaslužil. — Biser muzikalnim produkcijam je bil dvospev iz Donizetti-ove opere Linda, ki sta ga pela gospá L. Gregoričeva in pa gospod Fr. Grbec, ki je nalašč se potrudil v Ljubljano, da je pomagal slaviti Vodnika. Idi po glasovitih glediščih in slušaj ta dvospev, pa primerjaj ga z glasovoma in pevanjem gospé Gregoričeve in gospoda Grbca, in v svesti smo si, da bodeš venec podal pred mnogimi petju, ki smo ga

danes slišali v čitalnici. Ni tedaj čuda, da je bila pohvala tako navdušena, tako gromovita. — Končal je besedo prav primerno moški zbor s pevanjem kompozicije „venec Vodnikovih in njemu na slavo zloženih pesem.“ Celi venec obsega osem pesem, ktere je pevodja g. Förster izvrstno vredil za moški zbor s samospevi in spremljevanjem orhestrovim. V njem se je vrstil napev za napevom tako lepo, kakor da bi bila od početka vse ena kompozicija, dasiravno je bil v melodični karakteristiki drug različen od družega; posebno izvrsten je konec. Förster je porabil za-nj znani Ipa včev zbor „Ilirija oživiljena“, kterege je pomnožil z mogočnimi in karakterističnimi motivi. Ko je bas vpadel na mogočni klic: „Ilirija vstan!“ s svojim motivom na besede: „vstaja, izdiha“ in za njim po vrsti ostali glasovi, zdelo se nam je, kakor da bi bili videli podobo pred seboj, ktera se dviga počasi pa mogočno iz megle, dokler se nam v solnčni svitlobi zalesketá in popolnoma stoji pred nami. Försteru, pod čigar vodstvom so se čitalnični gospodje pevci izvrstno vedli, gré gotovo velika hvala zato, ob enem pa naj jim bo tak rezultat v še večjo spodbudo, vedno združeno pripomoči, da more poslušalec vselej po besedi tako zadovoljen zapustiti dvorano, kakor jo je ta večer. S to kompozicijo, ki naj bi jo g. Förster v tisku izdal, bode gotovo vstreženo vsem čitalnicam, kadar slavijo Vodnikov dan. — S tem je bil program besede dovršen, ktera je bila posvečena manom neumrlega Vodnika našega. — Po besedi se je vnel prav živ ples, kateri je trajal do jutra družega dne. Naj zdaj drugi, ki umejo soditi umetnost plesa in lepoto oblačil, po meni primejo peró in na drobno sodijo, kaj je imela ta, kaj una gospica ličnega na sebi, in nadjam se, da tudi ta kritika bode na čast naši čitalnici. Jaz sem šel spat in se zibal v sladkih sanjah, pa videl Vodnika, ki je ves zadovoljen pel:

Ne sina ne hčeri po meni ne bo,

Dovolj je spomina — me pesmi pojó!

Omeniti pa imam le še to, da je prečastiti c. kr. deželni predsednik počastil veselico s svojo nazočnostjo in da so čitalnice Rojanska, Barkolanska in Rokolska po telegramih poslale pozdrave, ki so bili odzdravljani sè živahnimi živile-klici.

— (Zarad ponareje bankovcev zatožene) je c. k. deželna sodnija v Ljubljani unidan obsodila, kakor smo že povedali. Treba je vendar, da o konečni obravnavi kaj več spregovorimo. Janez Zupančič, 45 let stari pekovski pomagač iz Gruč, ki komaj brati in pisati zná, enkrat že zarad ponarejanja bankovcev na 5 let težke ječe obsojen, je bil kriv spoznan, da je s peresom ponarejal bankovce po 100 in 5 gold.; obsojen je bil na 14 let težke ječe. Na več krajih je ljudém delal bankovce; tako rekoč v „štiro“ so ga vzeli in silili v to; zato je imel več sokrivcev; glavar med temi je bil Balant Debevec s priimkom Zavrl, 63 let stari kmet iz Begunj, s katerim se je Zupančič v ječi Lipoglavski seznanil in h kateremu se je skrivaje podal, ko je vdrugeč zaprt, iz zavora v Planini všel. Debevec je bil obsojen na 13 let; razun tega so kot sokrivci bili obsojeni: Janez Petrič na 10 let, Janez Škrjanec in pa Anton Petrič na 8 let, Miha Šinkovec na 6 let, Anton Brancelj stareji in mlajši, Mat. in Janez Švigelj, Anton Krajnc, Jernej Intihar, Jaka Kotnik po domače Drčar, Miha Urbanec, Jože Zupančič po domače Tabrar, Martin Jančaš in Jože Trskan, vsak na 5 let. — Kot udeležniki so bili obsojeni: Jernej Mihajlovic na 8 let, Jož. Zupančič po domače Vihar, Jaka Jerovšek in Luka Lintov na 7 let, Jože Hočevar, Boštjan Cundar, Jože Jagar in Mat. Drobnič na 6 let, Juri Pucelj, B. Dušak, A. Knez, Luka In-

tihar in Nace Tavčar in Grega Blaževič na 5 let, — Tomaž Opeka na 15, Anton Lauf na 6 mesecev, Luka Hrastar, Jan. Puh in pa Martin Žabkar po 4 mesece, Mica Dimnikova na 3, Tomaž Peterka na 1 mesec: vsi ti zarad goljufije; — zavoljo pripomoči za ponarejo je bil obsojen Janez Godec na 3 mesece v ječo, Jaka Cvek pa na 14 dni v zapor. — Kot udeležniki ponareje bankovcev po 10 gold. je bil Jože Jagodnik, po domače Polovnikar iz Tominj na 10 let, Primaž Cerer, Gašpar Bolhar in Jož. Pevec pa na 5 let v težko ječo obsojen. Nekrivi so bili spoznani: Alenka Baraga, Janez Obrič, Bernard Pangerc, Anton Breskvar in Andrej Intihar. — Tako se glasi razsodba, zoper katero so si zastopniki obsojencev pa tudi državni pravdnik pridržali pritožbo do višje sodnije.

Ako pogledamo veliko vrsto obsojencev, vidimo, da mnogi obsojeni so sicer pošteni, še nikoli kaznovani kmetje posestniki, ki so bolj nevedoma zabredli v to krivico, kajti slišali smo jih govoriti, da so ponarejene bankovce imenovali le „slabe“ bankovce memo pravih. Sam Zupančič ni imel veliko dobička od svojega hudodelstva, ki pa je vendar, že enkrat zavoljo ponareje kaznovan, iz prejšnje lastne skušnje vedel, da bankovce ali sploh javne upne liste ponarejati je hudodelstvo, kterege se ukriviči ne le tak, ki jih ponareja, temuč tudi vsak, kdor pripomore k ponareji, in vsak, ki jih po dogovoru s ponarejalcem ali kakim sokrivcem ali družimi deležniki izdaja, naj se je ta dogovor storil pred ali med ponarejo ali pa po njej. Za vse te, kakor za ponarejalca samega, ako je bankovce ali druge upne liste delal le s peresom (in ne s posebnim orodjem) je kaznen odločena na 10 do 20 let teže ječe, ktero sodnija le gledé na posebne zlajšalne okolščine znižati more, kar se je tudi pri naših obsojencih zgodilo. — Vsak rodoljub mora obžalovati žalostno to dogodbo, ktero dopisnik iz Ljubljane v graškem „Volksblatt-u“ po pravici deželno nesrečo imenuje, kajti škoda je deželi velika, ako se toliko delavnih rok kmetijstvu odtegne. Vsa kaznen skupaj namreč znaša čez 223 let; po navadnem računu delavnih ur enega dneva znaša to 63.555 dni in po navadni dnini gré po tem kapital od 44.488 gld. v zgubo. Tistega zagovornika pa, menda je bil dr. Uranič, ki je lahkomišelnost povdarjal pomanjkanje poduka slovenskega naroda (in to je nekako šlo na adresu narodnim zastopnikom našega ljudstva, katerim „Tagblatt“ pri vsaki priliki to isto očita) moramo očitno zavriniti in mu staviti pred oči tisto velikansko ponarejo bankovcev, ktere se je ne tako davno ukrivičil neki baron in njegova gospá na Dunaji, in nekega barona, svetovalca c. k. deželne vlade in kresijskega glavarja, ki je zavoljo ponavljanje ponareje bankovcev v Gradcu bil obsojen na 20 let težke ječe sè železjem. Tej visoki gospódi vendar ni manjkalo poduka!! In če je nedavno bil svetovalec najviše c. k. dunajske sodnije — Schwab — obsojen zarad goljufije o javnih listih, mar ta „Hofrath“, ki je na najvišem mestu celó viši sodnik bil drugim, tudi ni bil dosti podučen? Čmu tedaj tako neslano očitanje, in to celó od možá in od tacihi ljudi, ki omiki našega naroda niso ne trohice pripomogli, in ki se še dandanes v „Tagblatt-u“ in svojem društvu napenjajo v to, da bi šole naše bile valivnice tujega jezika, a ne učilnice v domačem jeziku za vse tiste vednosti, ki jih narod naš tako krvavo potrebuje. In isti dr. Uranič je s svojimi tovarši zagovorniki ravno pri današnji konečni obravnavi kazal, koliko je njemu in njegovim družnikom mar za pravice narodovega jezika, po katerem edinem se omika doseže in doseči more. On in vsi zagovorniki — razun dr. Coste in dr. Rudolfa — govorili so vse nemški,

kakor da bi na klopéh zatožencev sedeli — trdi Nemci! Državni tožnik g. Ravnikar, govoril je vse po slovensko, da je vedel vsak, kaj mu tožna gosposka očita in česa ga kriviči. Al le dr. Costa in Rudolf sta branila svoje zatožence v domačem jeziku tako, da je vsak vedel, s čem in kako jih zagovornik brani, in da bi bil mogel zatoženec še kaj dodati, ako ne bil zagovornik vsega povedal. Vsi ostali dohtarji pa so govorili tako, kakor da bi deželna sodnija ne bila v Ljubljani, ampak tam zunaj v rajhu! Cesarska gosposka je lepo kazala, da v tako važni zadevi, ko gre za večletno kazen v ječi, mora zatoženec vse umeti, kar se zaradi njega in zoper njega godi, — advokati „konstitucionalnega društva“ (!) se pa za to še brigali niso. Radovedni smo, kako se bojo vèdli, kader pridejo porotnice.

— Razsodbo tukajšnje deželne sodnije o pretepu na Ježici je viša deželna sodnija graška v vsem potrdila.

— (Odbor katoliškega društva na Kranjskem) je, kakor nam njen začasni prvomestnik naznanja, od milostnega gosp. knezoškofa prejel sledeči dopis:

„Slavni odbor katoliške družbe za Kranjsko mi je s prečislanim dopisom 17. t. m. dobrotno naznanil, da v oziru na to, kar se godi po Tirolskem, Stajarskem, Avstrijskem itd. se napravlja tudi na Kranjskem katoliška družba, in da ustavni odbor je že odbran. Zraven tega mi je bil tudi prijazno izročen iztis družbinih pravil, poterjenih od c. kr. vlade za Kranjsko.“

„Namen, kterega si je slavni odbor postavil, je vreden, da naj bi se naj blajše moči prizadevale, da se doseže. Naš sveti Oče v Rimu pa, ki svoje razkropljene otroke nekaj naravnost, nekaj po svojih postavljenih dušnih pastirjih blagoslovluje, bodo s polno ljubeznijo svojega očetovskega srca tudi prizadevanja slavnega odbora podelili svoj obilni blagoslov.“

Blagovolite sprejeti mojo zahvalo za skazano mi pozornost in pa moja naj boljša vošila.“

— Graška „Tagespošta“ nam je napovedala nov slovensk časnik v Ljubljani, ki bode ljudi podučeval v novih državnih temeljnih postavah, novih verskih zadevah itd. Ker je enako brošuro že davno hotlo ljubljansko „konstitucionalno društvo“ na svetlo dati, pa ni še duha ne sluha o tej brošuri, se bo brž ko ne ta brošura prevrgla v časnik. „Sub hoc signo“ pa je že dosti priporočan. Nekdaj je tudi „Pravi Slovenec“ imel to nalogo, a — bridko osodo.

— (Blato, ki ga na družega mečes, na te nazaj teti!) To je skusil včeraj „Tagblatt“, ki je prav surovo, kakor edino le znajo pisatelji „der Thierfabel“ in pa „des Landtagsaquarium“, Brencljna napadel. Vrednik „Br.“ mu je v včerajšnjem „Triglavu“ „sine ira et studio“ temeljito dokazal, da se je „Tagblatt“ pa le spet samega sebe oblatil.

— Maškarada, s katero je „Sokol“ v čitalnični dvorani „pusta“ pokopal, je bila krona vsem letošnjim pustnim veselicam v Ljubljani.

— Ko bi ta strah pravičen bil, ki ga razodevajo sledeče vrstice, stala bi dandanes pravica v pravih in sodbah res na lončenih nogah. Družega ne rečem nič o sledečem opominu od lanskega leta, ki se tako-le glasi: „Da mein Gegner ein Kleriker ist, so wolle für mich ein Vertreter bestellt werden, welcher nicht zur klerikalen Partei gehört!“ (Ker je moj nasprotnik duhoven, naj bode moj zastopnik tak, ki ne spada k stranki duhovni.)

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Sklep galičiskega deželnega zbora, ki je dolgo počival v aktih ministerskih, pride vendar v državnem zboru na dan. Ker ta sklep (resolucija) razrušuje decembersko ustavo, lahko je verjeti, da se ga ministerstvo prijeti boji kakor ognja, in da še dandanes niti ministerstvo, niti zbornica poslancev ne vé, kako naj bi se rešila stvar; vsaka stran pričakuje od druge — razsvitljenja. Ni čuda tedaj, da se je kromeriška ustava od 1848. leta prikazala na političnem nebu, o kateri pa ne verjamemo, da bi „zvezda“ bila, kateri bi sedanje ministerstvo sledilo. Temu priča je to, kar se je te dni godilo v zbornici poslancev, ko je šlo za volitev v državno sodnijo. Ministerska stranka je volila dr. Felderja, stranka nemških avtonomistov, Poljaki, Slovenci in Tirolci pa so volili dr. Fischhofa. Trikrat je bila volitev, predno je zmagal ministerski kandidat z 62 glasovi proti 60. Po pravici pravi „Zukunft“, da je to bila „politična demonstracija.“ — Iz dunajskega pedagogiuma se že slišijo čudna načela. Ondašnji vodja dr. Dittes, ki so ga menda iz „rajha“ z velikimi stroški vdinjali na Dunaji, je 14. dne u. m. v učiteljskem shodu rekel: „Tako dolgo, dokler bode v ljudski šoli imela duhovščina krščanski nauk v rokah, se ne more upati, da bi bila Avstrija srečna.“ — Čuda, da mu „Tagblatt“ ni zavriskal: Vivat, hoch! — Na Ogerskem se Magjari pri volilnih shodih tako pobijajo, da v Gödöllu je v enem hipu 24 težko ranjenih obležalo. — Grška vlada še ni vladam odgovora dala; kralj je sicer za to, da bi se pritrdilo zahtevam pariške konferencije, al — ministrov ne more najti, ki bi ž njim potegnili, ker vidijo, da narod hoče vojsko s Turkom, in bolj ko se spomlad bliža, tem večje je hrepenenje po boji. — Tudi v Rumuniji je spet Bratiano minister, Bratianova politika pa je vojska! — Da kneza črnogorskega na vso moč častijo v Petrogradu, dela cesarju Napoleonu veliko skrb, ki pa tudi s strahom gleda v Španijo, kjer se naposled vendar-le utegne izvaliti — ljudovlada (republika).

Žitna cena

v Kranji 8. februarja 1869.

Vagán (Metzen): pšenice 4 fl. 89. — turšice 3 fl. —. — rži 3 fl. 30. — prosa 2 fl. 50. — ajde 2 fl. 50. — ovsa 1 fl. 90.

Žitna cena

v Ljubljani 6. februarja 1869.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 4 fl. 50 — banaške 5 fl. 10. — turšice 3 fl. 10. — soršice 3 fl. 75. — rži 3 fl. —. — ječmena 2 fl. 50. — prosa 2 fl. 40. — ajde 2 fl. 50. — ovsa 1 fl. 80 — Krompir 1 fl. 50.

Kursi na Dunaji 9. februarja.

5% metaliki 61 fl. 15 kr. Ažijo srebra 118 fl. — kr.
Narodno posojilo 66 fl. 80 kr. Cekini 5 fl. 69 kr.

Loterijne srečke:

V Trstu 6. febr. 1869: 43. 25. 24. 74. 72.
Prihodnje srečkanje v Trstu bo 20. februarja 1869.